

Interview door: Patricia van Schaik en Els Schalkwijk.

Verslag van het interview met mevrouw Flier te Krimpen ad IJssel dd. 18-04-2007

Mevrouw Flier kwam in 1952 op 19-jarige leeftijd te werken bij de familie Mijnlieff. Ze is daar blijven werken tot haar 24^e jaar. De heer Mijnlieff was toen de baas van de steenovens op Hitland. Via een sollicitatie kreeg zij een baan als huishoudster in de grote villa. Haar taak was koken, koffieschenken voor de bezoekers in het kantoor, schoonmaken etc. Ze werkte dan van 8 tot 7 uur en was in het weekend vrij.

In het huis woonde toen dhr. Mijnlieff en zijn tweede vrouw, afkomstig uit Amsterdam. Zij had 1 zoon en dhr. Mijnlieff had een zoon van zijn eerste vrouw. Mevrouw Flier vond het een 'eng' huis om in te werken. Het huis had lange gangen, hoge plafonds en het was er erg donker. Van sommige kamers waren de deuren en luiken altijd dicht en daar durfde ze dan ook niet naar binnen te gaan, hoewel dat wel mocht. Daar maakte ze ook niet schoon en daar werd niets over gezegd. Het was mooi maar donker ingericht. Na de sluiting zijn veel meubels naar Amsterdam gegaan. Ze heeft het er heel goed gehad. Toen dhr. Mijnlieff last van suiker kreeg mocht hij geen auto meer rijden. Dat was voor hem heel vervelend omdat hij niet meer bij zijn klanten kon komen. Hij vroeg toen aan mevr. Flier of ze op zijn kosten haar rijbewijs wilde halen, zodat zij hem naar de klanten kon brengen. Dat deed ze maar al te graag. Ze kreeg haar rijbewijs en mocht de auto van mijnheer Mijnlieff gebruiken. Het was een groene Peugeot. Heel trots was ze ermee.

Zo ging ze ook geregeld op dinsdagmiddag met mevr. Mijnlieff naar Rotterdam om te winkelen. Heel netjes gekleed, met soms de geleende bontjas van mevr. Mijnlieff aan, gingen ze op pad. En bij Scheffers op de Lijnbaan dronken ze koffie. Ze voelde zich toen als een prinses.

Mevr. Mijnlieff dronk ook graag een brandewijntje. En als mevr. Flier dan bij haar in de kamer was kreeg ze er ook eentje. Maar dat lustte ze echt niet. Ze zei dan dat ze naar de keuken moest en gooide het dan in de gootsteen. Als dan mevr. Mijnlieff ook in de keuken kwam en zag dat het glas al leeg was zei ze: "Je lust het zo graag, je krijgt er nog een.

Dan moest ze dat glas weer leeg zien te krijgen.

Dit zijn voor haar nu nog leuke anekdotes.

Zij heeft het er altijd heel goed gehad en de mensen waren altijd heel aardig voor haar.

Na haar trouwen is ze opgehouden met werken. Ze bleef daar wel kind aan huis en met Rina Loeve die op kantoor werkte kon ze het heel goed vinden.

Verslag van het interview met de heer Flier te Krimpen ad IJssel dd. 18-04-2007.

De heer Flier woonde op het terrein van de steenovens met zijn ouders en had nog 2 zussen. Zijn vader was schipper en is al op 46-jarige leeftijd overleden. Zijn moeder voer met haar man op hun eigen schip mee. Ze heeft dus niet op de steenovens gewerkt. Zijn zussen werkten in het dorp Nieuwerkerk ad IJssel.

Als kinderen gingen ze op de 's Gravenweg naar de Openbare School. Dat was 4 keer per dag een eind lopen. Dat deden ze samen met de kinderen die op het terrein woonden. Op school kwamen ook kinderen uit het dorp zelf. De meeste bewoners van het terrein gingen naar de Gereformeerde Gemeente of Nederlands Hervormde Kerk.

Het was een aparte gemeenschap. De contacten liepen via de school. Thuis speelden ze alleen met de kinderen die op het terrein woonden. Het was te ver om met vriendjes te gaan spelen die in het dorp woonden. Ze moesten al 4 keer per dag de lange afstand van en naar school lopen.

Hij was ook veel bij zijn oma, die in een heel mooi huisje woonde aan de waterkant. In hun huisje hadden ze geen douche e.a. Ze wisten zich in de IJssel, die toen schoner was dan nu Toch kan de heer Flier niet zwemmen.

Winkelen deden ze in het dorp, maar er kwamen ook venters aan de deur. Groenten hoefden ze niet te kopen. Ze hadden daar allemaal een volkstuintje. De huisarts was dr. Hage. Het gezin Flier had een eigen schip, dat ze verhuurden na het overlijden van de vader. Ze kregen daar zo'n f. 35,-- per maand voor. De huurprijs voor het huis bedroeg f. 1,50 per week. Het stoken was gratis. Van de baas kregen ze turf, dat ze zelf op moesten halen van de waterkant. Dat was heel zwaar werk om het naar huis te sjouwen. De turf werd gebruikt om aan weerskanten van de rietmatten te plaatsen om ze rechtop te laten staan.

Ze moesten van de baas eerst hard werken om als tegenprestatie de turf op te mogen halen, zodat ze gratis kunnen stoken.

In 1948 begon de heer Flier, op 13-jarige leeftijd, te werken bij de steenovens. De kinderarbeid was toen net afgeschaft. Hij had toen nog geen werkkaart, die kreeg hij als hij 15 jaar was. Er werkten toen ook geen vrouwen, behalve ene Alida?.

Zijn loon was zo'n f.30,-- à f. 40,-- per week voor lange dagen van 7.00 uur tot 17.30 uur. Op de zaterdag tot 4 uur. Op zondag waren ze vrij.

Het was aangenomen werk en hij had alleen met de onderbaas te maken. Hij kon daar goed mee opschieten. Hoe meer hij werkte des te meer kregen ze uitbetaald, dus hij werkte veel.

Er werden stenen gemaakt van april tot september. De rest van het jaar maakten ze rietmatten.

Hij heeft alle soorten werk gedaan. Alleen niet stoken. In de tijd dat dhr. Flier bij de steenovens werkte waren er geen rangen en standen. Volgens hem vroeger wel.

Ze begonnen met een soort van kurkentrekker de klei omhoog te halen en dat rolden zo de mallen in? Daarna lieten ze dat drogen. Ze maakten zo'n 1 pers of soms 2 personen per dag.

1 pers bestond uit 40.000 stenen. Er waren 4 ovens. De stokers wierpen turf naar binnen op grote afstand om het goed brandend te houden. De ijsselsteentjes waren in 6 weken klaar.

Zijn werk bestond voornamelijk om de met klei opgeladen kiepkarren naar boven aan de dijk te brengen en die werden dan via de rails= jukken naar de persvormen getransporteerd.

In de winter werden de ovens schoon- en leeggemaakt. Dan zijn er per jaar zo'n 1 ½ miljoen stenen gebakken, ongeveer 900.000 per oven.

Tijdens de oorlog, weet hij nog, werden er geen stenen gebakken. Van de Wehrmacht kregen ze toen de opdracht om rietmatten te maken.

Ook hadden ze in de oorlog hun eigen schip verstopt. Dat verstopten ze achter Verstoep aan de 's Gravenweg, waar vroeger het gemaal Kortenoord was. Anders zouden de Duitsers het gevorderd hebben.. Veel meer van die tijd toen weet hij niet want hij was nog erg jong.

Over het algemeen was het stenen bakken geen ongezond werk, alleen de laatste 2 weken kwam er zwavel vrij waar je wel last van kon krijgen. Dhr. Flier heeft er geen nare ervaringen aan overgehouden.

Mijnheer Mijnlieff, de baas, kwam een paar keer per dag langs om te kijken of alles goed ging. En als b.v. een rietmat niet stevig gemaakt was, sneed hij alles door en kon je weer opnieuw beginnen. Volgens zeggen was dhr. Mijnlieff een echte aristocraat. Gelukkig had hij het meest met de onderbaas te maken die erg aardig was. De andere tijden op de dag zat dhr. Mijnlieff op zijn kantoor en hield zich daar bezig met het verkopen van zijn stenen, of hij ging bij klanten bezoeken.

De heer Flier vindt dat hij in die tijd goed verdient heeft. Ook verdiende hij, door de mensen die in Ouderkerk ad IJssel woonden heen en weer over te roeien. Daar heeft hij ook zijn huidige vrouw ontmoet. Zij werkte in de grote villa. (zie verhaal)

In hun verkeringstijd heeft hij zelf een eigen huis gebouwd op Hitland en zijn daar ook na hun trouwen gaan wonen. Ze zijn getrouwd in Ouderkerk ad IJssel, waar zijn vrouw vandaan kwam. Dhr. en mevr. Mijnlieff zijn er de hele dag bij geweest.

Toen dat gebied een recreatiegebied werd moesten ze uit Hitland weg en zijn in Ouderkerk ad IJssel gaan wonen.

Al met al vond hij het wel zwaar lichamelijk werk. Zijn kinderen zou hij dat niet laten doen.